

2023-10-02, rev. 2023-10-11

TJÄNSTESKRIVELSE

Dnr: M-2023-1377

Ansökan om tillstånd och dispens från reservatsföreskrifterna för Skogsö naturreservat Skogsö 2:24, Skogsö naturreservat

Förslag till beslut

Miljö- och stadsbyggnadsnämnden beslutar att:

1. Dispens från föreskrifterna för Skogsö naturreservat, punkt A1 beviljas för att ändra ytförhållanden och topografi på och i anslutning till befintlig väg på fastigheten Skogsö 2:24, i huvudsaklig enlighet med ansökan samt bifogad situationsplan, se bilaga 1. Dispensen förenas med följande villkor:
 - a. Trädfällningen ska ske i samråd med reservatsförvaltaren.
 - b. Trädfällningen får inte utföras under häckningsperioden 1 april -31 juli
 - c. Grövre rötter som påträffas under schakt ska skäras av med rena snitt.
 - d. Intrånget i naturreservatet ska kompenseras enligt vad som angivits i ansökan och godkännas av reservatsförvaltaren.
2. Tillstånd enligt föreskrifterna för Skogsö naturreservat, punkt A9 beviljas för parkeringsplats på fastigheten Skogsö 2:24, i huvudsaklig enlighet med ansökan samt bifogad situationsplan, se bilaga 1.
3. Tillstånd enligt föreskrifterna för Skogsö naturreservat, punkt A11 beviljas för avverkning av ca 60 träd på fastigheten Skogsö 2:24, i huvudsaklig enlighet med ansökan samt bifogad situationsplan, se bilaga 1.

Giltighetstid

Ett beslut om dispens upphör att gälla, om den åtgärd som avses med dispensen inte har påbörjats inom två år eller avslutats inom fem år från den dag då beslutet vann laga kraft.

Lagstöd med mera

Beslut om är fattat med stöd av 7 kap. 7 §, 7 kap. 25 - 26 §§, med hänvisning till 16 kap 2 § miljöbalken (SFS 1998:808), samt föreskrifterna för Skogsö naturreservat.

Sammanfattning

Dispens och tillstånd enligt Skogsö reservatsföreskrifter söks för åtgärder i samband med breddning och upprustning av en befintlig väg inom Skogsö naturreservat. Syftet med åtgärderna är att förstärka och bredda tillfartsvägen till Skutvikens varv som ska rustas upp. I samband med upprustningen kommer vatten- och avloppsledningar (VA) att

anläggas i vägen och anslutas till båtvarvet. En befintlig luftledning kommer att markförläggas i vägen och en befintlig parkeringsyta rustas upp och asfalteras. Genom de försiktighetsåtgärder och kompensationsåtgärder som anges i ansökan bedöms åtgärderna kunna beviljas dispens och tillstånd från föreskrifterna för Skogsö naturreservat.

Ärendet

Dispens och tillstånd enligt Skogsö reservatsföreskrifter söks av Nacka kommun för åtgärder i samband med breddning och upprustning av en befintlig väg inom Skogsö naturreservat. Syftet med åtgärderna är att förstärka och bredda tillfartsvägen till Skutvikens varv som ska rustas upp. I samband med upprustningen kommer vatten- och avloppsledningar (VA) att anläggas i vägen och anslutas till båtvarvet. En befintlig luftledning kommer att markförläggas i vägen och en befintlig parkeringsyta rustas upp och asfalteras. Åtgärderna omfattar schaktning, utfyllnad, trädällning, sprängning och breddning av vägen från Freyvägen fram till Skutvikens varv och fastighetsgräns till Skogsö 2:45 med en total sträcka om cirka 300 meter på fastigheten Skogsö 2:24.

Avverkningen kommer att ske inom område med strandskydd om 300 meter. Området är inte planlagt.

Platsen för åtgärderna framgår av bilaga 1.

Ansökan inkom till nämnden den 30 juni 2023 och reviderades den 29 september 2023.

Tidigare beslut

Varvet och den aktuella vägen har tidigare renoverats efter ett beslut i Naturreservatsnämnden den 23 oktober 2012 (NRN 2012/40-265). Beslutet förtydligade att vissa åtgärder för varvet och vägen inte krävde dispens från reservatsföreskrifterna, bland annat ”iordningställande av befintlig anslutande väg ner till varvet” och ”anslutande av vatten och avlopp till varvsområdet” om åtgärderna genomfördes i samråd med reservatsförvaltaren.

Ett beslut om strandskyddsdispens för båtvarvet och vägen finns, och har vunnit laga kraft genom dom 2021-11-02, Mål nr M 10996-19 (diarienummer M-2016-1048). Åtgärderna i dispensen bedömdes efter samråd med förvaltaren inte kräva reservatsdispens, enligt beslutet från 2012. Dessa åtgärder har dock reviderats sedan 2016.

I ansökan har sökanden anpassat vägen mer efter terrängen jämfört med den dragning som beskrevs i dispensärende M-2016-1048. Reservatsförvaltaren anser dock att ändringarna behöver prövas, vilket innebär att åtgärderna innebär större skillnad jämfört med vägens dragning idag, vilket gör att de inte är undantagna dispenskravet med stöd av beslutet från 2012 (NRN 2012/40-265).

I bilaga 1 redovisas utsträckningen av det planerade arbetet inom vägområdet samt området för den befintliga strandskyddsdispensen, se bilaga 1.

Det projekterade vägområdet är cirka 3500 m². Området för den strandskyddsdispensen från 2016 är cirka 2260 m². Den ansökta renoveringen och breddningen av vägen innebär att en yta på cirka 1240 m² ligger utanför det som har strandskyddsdispens sedan tidigare, och som enligt tidigare bedömning inte krävde reservatsdispens.

Arbetsbeskrivning

För att kunna bedriva den kommande varvsverksamheten vid Skutviken och uppfylla de tekniska kraven på vägen behöver den breddas och upprustas. Vägen som finns idag är inte anpassad för den typ av tunga fordon som behöver ta sig till varvet eller för släck- och räddningsfordon. Breddningen är också nödvändig för att anlägga VA-ledningar och elledningar under vägen vilka ansluts i Freyvägen. Det beräknade schaktdjupet är cirka 1 m. Eftersom VA-ledningarna kräver ett visst avstånd till vägytan, för att skyddas och isoleras, krävs ett avstånd på 1 m mellan ledning och vägyta. Idag är vägen cirka 2 - 2,5 m bred. Breddningen innebär att körbanan blir 3,5 m. Tekniska krav ställs också på vägens lutning. På vissa sträckor blir det totala vägområdet bredare vilket beror på att en brantare lutning ger bredare vägslänter. Skåldiken anläggs vid vägen för infiltration av eventuellt vatten.

Arbetet kräver på vissa sträckor bergschakt och sprängning, dels intill vägområdet där berg ligger för nära, dels på själva vägbanan vid synligt berg i dagen.

Vägen planeras att beläggas med asfalt. Asfalteringen av vägen ger ett billigare underhåll än grus. Asfalteringen gör tunga laster sprids ut vilket skonar ledningar och närliggande träds rotsystem. Asfalteringen ger också en mindre väggkropp än vad som skulle krävs genom att bredda vägen med hjälp av grus.

En befintlig parkeringsyta på vägen kommer rustas upp genom att asfalteras och förses med parkeringsfickor. Genom parkeringsytan går idag en stig som skyddas genom skyltning och genom att ingen parkering är tillåten vid stigens in- och utgång. Parkeringen blir cirka 25 x 17 m.

Entreprenören får endast köra inom arbetsområdet och inga upplag av träd kommer att ske utanför arbetsområdet. Eventuella maskiner eller jordmaterial som lämnas under arbetstiden ställs inom varvsområdet eller inom parkeringsytan i reservatet. Under anläggningsarbetet kommer avstängsling att göras sektionvis.

Genom de planerade åtgärderna med vägen kommer vegetation och träd i anslutning till vägen påverkas. I samråd med reservatsförvaltaren för Skogsö har skyddsvärda träd och berg identifierats. De skyddsvärda träden längs vägen är redovisade i bilaga 1 figur 1. Vägens dragning har anpassats efter de skyddsvärda träden och till att minimera antal

träd som totalt behöver avverkas. Totalt bedöms cirka 60 träd att fällas vilka samtliga finns inom det angivna arbetsområdet i ansökan, se bilaga 1. Den anpassade dragningen, som delvis ligger utanför det dispensgivna området för strandskyddsdispensen, leder till att färre träd avverkas än om vägen skulle breddats helt inom det givna dispensområdet. Utppekade skyddsvärda träd inom riskzonen som inte ska fällas ska vara skyddade under anläggningsarbetet genom t.ex. inbrädning. Arbetet i närheten av träden kommer att ske genom så kallat försiktig schakt, vilket innebär att när trädrötter blir synliga i marken gräver man runt dessa för hand och sågar av rötterna med beskärningsverktyg som sekator eller såg. Det ger en ren snittyta på rötterna vilket skyddar trädet.

Efter att anläggningsarbetet är avslutat återställs området. I samråd med reservatsförvaltaren har kompensationsåtgärder diskuterats och enligt ansökan föreslås faunadepåer att anläggas. Faunadepåerna anläggs i brynmiljö nära arbetsområdet för att minska transporter inne i reservatet. Enligt ansökan föreslås också kompensationsåtgärd i form av att bekosta brynunderhåll i andra delar av reservatet.

Bedömningsgrunder

Kommunen får meddela dispens från föreskrifter som den har meddelat för ett naturreservat, om det finns särskilda skäl. Beslut om dispens får meddelas endast om intrånget i naturvärdet kompenseras i skälig utsträckning på naturreservatet eller på något annat område.

Dispens får ges endast om det är förenligt med förbudets eller föreskriftens syfte.

Beslut om tillstånd fattas med stöd av gällande reservatsföreskrifter.

Vid en prövning av en dispens och tillstånd ska en avvägning göras mellan reservatsintresset, som är ett allmänt intresse, och den enskildes intresse av att ta området i anspråk.

Skäl till beslut

Åtgärderna kräver dispens och tillstånd enligt reservatets föreskrifter då det utöver föreskrifter och förbud i andra lagstiftningar bland annat är förbjudet att:

A1. Bedriva täkt, tippa massor eller annan verksamhet som förändrar områdets topografi eller ytförhållanden som att gräva, spränga, muddra, borra, schakta eller utfylla.

A9. Anlägga väg, stig eller parkeringsplats utöver vad som anges i bifogas skötselplan och arrendeavtal.

A11. Avverka eller utföra andra skogliga åtgärder utöver vad som framgår av bifogad skötselplan.

Särskilt skäl

Särskilt skäl för åtgärden enligt 7 kap. 7 § miljöbalken bedöms finnas då åtgärderna krävs för att förstärka och bredda den befintliga vägen och förse båtvarvet vid Skutviken med vatten- och avlopp. Båtvarvet i Skutviken planeras att rustas upp och för att kunna bedriva den planerade verksamheten behöver vägen anpassas till de typer av fordon som behöver ta sig ner till varvet. Den befintliga vägen är den enda tillfartsvägen till varvet i Skutviken.

Idag har varvet vid Skutviken inget eget vatten och avlopp. Med upprustningen av vägen kan VA-ledningar till båtvarvet ordnas vilket är nödvändigt för en fungerande verksamhet. Samtidigt anläggs luftledningarna längs vägen i mark.

I samband med upprustningen av vägen kommer även den befintliga parkeringsytan att rustas upp. Parkeringen kommer att förse båtvarvet med en ordnad parkering med platser för besökare.

Påverkan på reservatets syften

Skogsö naturreservat bildades den 2 juni 1997. Syftet med reservatet är att bevara ett tätortsnära och naturskönt område med stor betydelse för det rörliga friluftslivet. Områdets stora kulturhistoriska värde talar också för dess tillkomst. Området för åtgärden i ansökan omfattas av generella riktlinjer enligt reservatets skötselplan.

För att kunna fortsätta bedriva varvsverksamhet vid Skutviken behöver vägen rustas upp för att klara den typ av fordon som behöver ta sig till varvet. Enligt föreskrifterna för Skogsö reservat finns beskrivet att de inte ska hindra varvsverksamheten; *”Föreskrifterna skall ej heller utgöra hinder för upplåtelse av mark med tomträtt för befintlig bebyggelse eller för Ståkets varv att utföra tillbyggnad, dock endast för varvsverksamhet”*. Åtgärderna i ansökan som innebär påverkan på ytförhållanden och topografi bedöms i och med vad som är beskrivet för varvsverksamheten innebära att åtgärden inte går emot syftet med reservatet.

Breddningen av vägen innebär att växt- och djurliv påverkas negativt vid sidan av vägen på vissa sträckor då träd behöver fällas. Genom att utgå från befintlig väg och anpassa vägens dragning har antalet träd som behöver fällas minimerats och visst berg kunnat sparas. Tillsammans med reservatsförvaltaren har särskilt skyddsvärda träd identifierats. Förslaget är att anlägga vägen åt ena eller andra hållet för att undvika dessa träd.

Enligt ansökan ska kompensationsåtgärder utföras. Sökanden har i samråd med förvaltaren kommit fram till förslag på kompensationsåtgärder. De åtgärder som angetts att de ska utföras är att anlägga faunadepåer av grova träd som fälls och placera dessa i brynmiljöer d.v.s. solbelysta platser. Depåerna kommer att anläggas så nära arbetsområdet som möjligt för att minska transporter inom reservatet. Vidare anges i ansökan förslag på att; *”återställa brynmiljöer genom friställning av ekar, askar, fruktbärande samt blommande lövträd och tallar i bryn”* och *”friställning av enstaka ekar,*

större tallar och större ädellövträd”. Platserna för depåerna kommer att bestämmas och godkännas av förvaltaren.

I samband med reoveringen kommer vägen att asfalteras. Asfalteringen kommer att sprida ut laster vilket skonar ledningar och närliggande trädrotsystem. Asfalteringen ger också en mindre väggkropp än vad som skulle krävts genom att bredda vägen med hjälp av grus. Att belägga vägen med asfalt minskar därmed intrånget i reservatet.

Platsen för parkeringen är en redan ianspråktagen yta som använts till parkering sedan lång tid tillbaka. Parkeringsytan som ska iordningställas kommer att nyttjas av verksamheten och dess besökare. Genom parkeringen löper idag en stig som används av hästryttare och andra besökare. Där stigen går in och ut ur parkeringsytan kommer inga parkeringsfickor att anläggas. En yta motsvarande två parkeringsfickor på varje sida av parkeringen lämnas därmed öppna för gångtrafikanter och ryttare att korsa parkeringen.

Det rörliga friluftslivet i reservatet bedöms påverkas men endast tillfälligt inom arbetsområdet på vägen. Anläggningsarbetet kommer att innebära stängsling vilket sker sektionsvis och arbetet är tillfälligt. Efter avslutat arbete är vägen åter tillgänglig för allmänheten.

Genom de försiktighetsåtgärder och kompensationsåtgärder som anges i ansökan samt villkoren till beslutet bedöms intrånget i reservatet kunna accepteras.

Åtgärderna som dispensen avser bedöms därför vara förenliga med reservatets syfte.

Intresseavvägning

Det enskilda intresset av åtgärden bedöms i detta fall väga tyngre än det allmänna intresset för reservatet. För att kunna utveckla och bedriva en varvsverksamhet vid Skutvikens behöver åtgärderna utföras för att förstärka och bredda tillfartsvägen till Skutvikens varv.

Sammantaget bedöms att dispens och tillstånd enligt reservatsföreskrifterna bör kunna beviljas.

Ekonomiska konsekvenser

Förslag till beslut bedöms inte ge några särskilda ekonomiska konsekvenser.

Konsekvenser för barn

Förslag till beslut bedöms inte leda till några negativa konsekvenser för barn.

Bilagor

1. Komplettering till ansökan reviderad
2. Fastighetens läge

Ärendet är förberett av

Anna Davidson
Miljö- och hälsoskyddsinspektör
Miljötillsynsenheten

Charlotte Persson
T.f. Miljöchef
Miljötillsynsenheten